

Ельвіра Степанівна МОЛДОВАН,

кандидат наук з державного управління,
старший науковий співробітник відділу дослідження
проблем адміністрування митних платежів
науково-дослідного центру митної справи
Науково-дослідного інституту фіскальної політики,
verona5@ukr.net

УДК 35.07

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ІНФОРМУВАННЯМ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯМ
ГРОМАДЯН З ПИТАНЬ
ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СПРАВИ
ТА МИТНИХ ПРАВИЛ**

Зроблено спробу розкрити питання нормативно-правового забезпечення державного управління інформуванням та консультуванням громадян з питань державної митної справи та митних правил. Із застосуванням елементів компаративістського аналізу досліджено окремі міжнародні та вітчизняні законодавчі акти в досліджуваній сфері. Зроблено висновок про те, що українське законодавче та нормативно-правове забезпечення державного управління інформуванням та консультуванням громадян з питань державної митної справи та митних правил цілком корелюється із положеннями міжнародного законодавства. Сформульовано умовивід про ієрархічне респондування конституційних норм, положень кодифікованих законодавчих актів, окремих законів України та нормативно-правових актів, за допомогою котрих здійснюється регулювання досліджуваної сфери. Разом із тим виявлено низку проблемних питань нормативно-правового характеру, що перешкоджають ефективному інформуванню та консультуванню громадян із питань державної мит-

ної справи та митних правил органами державної влади, що здійснюють державну митну справу. Запропоновано окремі шляхи вирішення цих проблем. Зокрема увагу зосереджено на можливості прирівняння управлінської послуги інформування громадян органами державної влади, що здійснюють державну митну справу, до адміністративної послуги. На користь такого рішення наведено низку аргументів щодо сутнісної подібності обох видів послуг, видів відповідальності, котрі несуть суб'єкти надання таких послуг тощо. Наведено переваги, які забезпечить нормативно-правове закріплення за управлінською послугою інформування громадян статусу адміністративної послуги. Наголос зроблено на тому, що прирівняння послуги інформування та консультування громадян із питань державної митної справи та митних правил до адміністративної послуги забезпечить можливість використання реєстраційних карток, котрі містять детальний алгоритм надання адміністративної послуги, що дасть можливість визначити алгоритм інформування і консультування громадян.

Ключові слова: державна митна справа, митні правила, інформування та консультування громадян, нормативно-правове забезпечення, адміністративна послуга.

На сучасному етапі розвитку суспільства особливо цінним ресурсом стає об'єктивна поінформованість суб'єктів суспільних відносин — державних, публічних та приватних інституцій. Серед останніх особливу роль відіграє система органів державної влади, до функціонального навантаження котрих належить здійснення державної митної справи (ДМС). У контексті цього виду державницької діяльності інформація та пов'язані з нею управлінські й технологічні процеси циркулюють щонайменше у двох потоках: *інтернальному* (службова інформація, що задовольняє потреби всередині системи органів державної влади, котрі здійснюють ДМС) та *екстернальному* (інформація, обмін котрою відбувається між органами державної влади, а також інформація, спрямована на задоволення інформаційних потреб суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, зокрема, громадян).

Інформування громадян з питань ДМС та митних правил (далі — МП) є важливим пластом управлінської роботи у сфері ДМС, оскільки саме низький рівень правової культури населення, роз'яснювальної роботи серед громадян з метою формування у них відповідального ставлення до питань дотримання законності — одна із причин тенденційно високих показників порушення МП громадянами [1, с. 99]. Тому інформування та консультування громадян з питань ДМС та дотримання МП при перетині митного кордону України є значимим елементом доделіктної профілактики порушень МП [1, с. 97].

Питанням митної політики та ДМС присвячено низку наукових праць вітчизняних дослідників. Зокрема окремі аспекти управління державною митною справою стали об'єктом наукових пошуків І. Бережнюка [2; 3]. Праці О. Вакульчик присвячені проблематиці митного постаудиту як важливої складової митної справи [4; 5]. Питання митного контролю в контексті спрощення процедур міжнародної торгівлі знайшли своє відображення у роботах І. Несторишина [3]. Теоретико-методологічні засади митної політики та митної справи досліджено у роботах П. Пашка [6]. **До питання митних процедур неодноразово звертався В. Туржанський [7; 8]. Зарубіжний досвід здійснення державної митної справи досліджували О. Фрадинський [9], В. Ченцов [10; 11], І. Бережнюк, О. Вакульчик, А. Крисоватий, І. Несторишин, П. Пашко, В. Туржанський, О. Фрадинський, В. Ченцов та ін. Проте, незважаючи на комплексність їхніх досліджень, недостатньо висвітленими залишаються питання інформування та консультування громадян з питань ДМС та МП в цілому та нормативно-правового забезпечення державного управління в цій сфері зокрема. Такий стан речей і обумовлює актуальність цієї статті.**

Метою статті є дослідження та аналіз нормативно-правового забезпечення державного управління інформування та консультування громадян з питань ДМС та МП задля окреслення шляхів його удосконалення.

Передумови законодавчого регламентування інформування громадян з питань ДМС та дотримання МП склалися, передусім, на міжнародному рівні. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права ООН від 16 грудня 1966 р. закріпив право людини на «свободу шукати, одержувати ... будь-яку інформацію ..., незалежно від державних кордонів, усно, письмово чи за допомогою друку ... на свій вибір» (ст. 19) [12]. **Модифікацію цього права було закріплено у Законі України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. № 2657–XII, зокрема у п. 1 ст. 5: «Кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів» [13].**

Користування цим правом пов'язане з певними обмеженнями, котрі необхідні для забезпечення поваги до прав і репутації інших осіб, охорони державної безпеки та громадського порядку (ст. 19) [12], забезпечення справедливих вимог моралі, загального добробуту в демократичному суспільстві (ст. 29) [14]. В українському законодавстві вказані обмежувальні норми знайшли своє відображення у ч. 2 ст. 5 Закону України «Про інформацію», де декларується, що реалізація права на інформацію не повинна порушувати громадські, політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб, а також у ч. 2 ст. 6, де йдеться про можливість обмеження законом права на інформацію в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням

чи злочинам, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [13].

Положення міжнародних нормативно-правових актів знайшли своє відображення й у Конституції України, зокрема у ст. 32: «Кожний громадянин має право знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями ..., які не є державною або іншою захищеною законом таємницею» [15] та у ст. 34 Конституції України [15], що, за своєю сутністю та змістом, є дзеркальним відображенням ст. 29 Загальної декларації прав людини й ст. 19 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права ООН.

Свого часу Конституційний Суд України детально розтлумачив ст. 34 Конституції України, зазначивши, що ця норма містить вичерпний перелік підстав, за наявності яких законами України може передбачатися обмеження прав особи на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації. Серед інших підстав увагу в контексті нашого дослідження привертає та, в котрій йдеться про непорушення при реалізації «інформаційного» права громадянами засад національної безпеки [16], невід'ємною складовою котрої, загальновідомо, є й митна безпека держави.

Із проаналізованими вище конституційними нормами цілком корелюються відповідні положення окремих кодифікованих законодавчих актів України, зокрема ст. 302 Цивільного кодексу України, де йдеться про те, що фізична особа має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію. При цьому фізична особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел (інформація органів державної влади, органів місцевого самоврядування), не зобов'язана перевіряти її достовірність та не несе відповідальності в разі її спростування [17].

Безпосередньо ж у сфері здійснення ДМС можливості та шляхи реалізації «інформаційних» прав громадянами закріплені у Митному кодексі України (МК України), де передбачається, що громадяни можуть отримати інформацію щодо МП (ст. 19) та щодо законодавства України з питань ДМС (ст. 20) [18]. Інформування громадян державними органами, що здійснюють ДМС, про МП відбувається за умови, що:

- 1) такі громадяни є *заінтересованими особами* (п. 1 ст. 19);
- 2) *із застосуванням інформаційних технологій*, що забезпечують спрощення доступу заінтересованих осіб до відповідної інформації (п. 2 ст. 19);
- 3) така інформація є *знеособленою, зведеною, аналітичною, зі статистичною метою, не становить комерційної таємниці, стосується правопорушень, є публічним обговоренням у засобах масової інформації* (ст. 11) [18].

Для того, щоб за потреби отримати інформацію щодо законодавства України з питань ДМС, громадяни (заінтересовані осо-

би) можуть направити до відповідних органів державної влади *заяви* (ст. 20) [18] — викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги (ст. 3) [19]. Варто наголосити, що названа норма Митного кодексу України (далі — МК України) цілком узгоджується із конституційними положеннями (ст. 40) [15]. У дещо більш деталізованому вигляді цей законодавчий постулат закріплений у Законі України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР: «Громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, ... посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення» [19]. У такий спосіб вітчизняний законодавець визначив базові офіційні шляхи отримання громадянами від органів державної влади, а отже — і від органів державної влади, що здійснюють ДМС, шуканої ними інформації.

Детально порядок роботи зі зверненнями, надання відповідей на них, забезпечення доступу до публічної інформації органів державної влади, що здійснюють ДМС, закріплений у наказі Міністерства України «Про затвердження типового порядку організації роботи та взаємодії між структурними підрозділами органів Державної фіскальної служби при розгляді запитів на отримання публічної інформації» від 20 листопада 2014 р. № 1154 [20]. Логіка змісту цього підзаконного нормативно-правового акта цілком узгоджується з наведеними вище конституційними, кодифікованими та законодавчими нормами. Разом із тим у ньому містяться окремі специфічні, притаманні саме митній сфері, положення. Наприклад, понятійно-категорійний апарат наказу оперує такими поняттями, як *Суб'єкт реєстрації* (відповідає за реєстрацію запитів на інформацію в автоматизованій системі електронного документообігу шляхом створення реєстраційно-контрольних карток у журналі вхідних документів) та *Суб'єкт координації* (відповідає за прийом і розгляд запитів на інформацію, що надійшли в електронній та усній формі; розгляду і підготовки проекту резолюції щодо звернень, які надійшли телефоном; підготовку відповіді інформаційного змісту з обґрунтуванням того, що запитувана інформація не підпадає під ознаки публічної). Проте наказ не дає визначення цих понять, що ускладнює розуміння порядку інформування громадян органами державної влади, котрі здійснюють ДМС, відповідно до поданих запитів.

У контексті нашого дослідження вартісним є також положення наказу, в котрому йдеться про забезпечення доступу до публічної інформації. Зокрема розд. IV наказу розкриває інший, ніж відповіді на запити громадян, шлях доступу громадян до публічної інформації про діяльність органів державної влади, що здійснюють ДМС, — систематичне та оперативне оприлюднення інформації в офіційних друкованих виданнях; на офіційному веб-порталі ДФС України, субсайтах те-

риторіальних органів ДФС України; на інформаційних стендах у приміщеннях органів ДФС України [20].

У разі, коли шукана громадянами інформація стосується законодавства України з питань ДМС, органи державної влади, що здійснюють ДМС, «... надають не тільки інформацію, яку запитувала заінтересована особа, а й будь-яку іншу інформацію, яка стосується запиту, якщо її доведення до відома заінтересованої особи вважається ... доцільним» [18].

Проте необхідно зазначити, що громадяни не можуть направляти до органів державної влади, що здійснюють державну митну справу, запити щодо отримання окремих видів інформації: *конфіденційної та з обмеженим доступом* (інформація, отримана органами державної влади, що здійснюють ДМС, котра стосується ДМС, і може бути використана ними виключно з митною метою або метою визначення країни походження товару) (ст. 11, ст. 37) [18], *службової* (відомості, що містять службову інформацію в органах ДФС з митних питань) (п. 8) [21].

Окрім як із відповідей на подані запити, громадяни можуть почерпнути необхідну їм інформацію щодо основних положень законодавства України з питань ДМС, із:

1) *стислих довідок* органів державної влади, що здійснюють ДМС, котрі друкуються українською мовою, офіційними мовами відповідних суміжних країн, а також іншими іноземними мовами, які є мовами міжнародного спілкування та розміщуються для загального ознайомлення в місцях розташування таких органів влади (п. 3 ст. 20);

2) *безоплатних консультацій індивідуального або узагальненого характеру* з питань практичного застосування окремих норм законодавства України, що надаються центральними органами державної влади, що здійснюють ДМС, або митницями, за зверненнями громадян, які переміщують товари, транспортні засоби комерційного призначення через митний кордон України (п.п. 1, 2 ст. 21);

3) *рішень* органів державної влади, що здійснюють ДМС, котрі за своєю суттю є консультацією таких органів у письмовій формі (п. 2 ст. 21) [18].

У ст. 22 МК України закріплено положення щодо відповідальності за порушення порядку надання інформації: «... за надання недостовірної інформації, а також за неправомірну відмову в наданні відповідної інформації, несвоєчасне надання інформації та інші правопорушення у сфері інформаційних відносин посадові особи органів доходів і зборів несуть відповідальність, передбачену законом» [18].

За типовим формулюванням «відповідальність, передбачена законом», вбачається, що посадові особи органів державної влади, що здійснюють ДМС, несуть чотири види відповідальності:

1) *дисциплінарну* — відповідно до ст. 65 Закону України «Про державну службу» за дії, що шкодять авторитету державної служби; невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, актів органів державної влади, наказів (розпоряджень) та доручень керівни-

ків, прийнятих у межах їхніх повноважень; перевищення службових повноважень, якщо вони не містять складу злочину або адміністративного правопорушення [22]. Саме в межах цих дисциплінарних проступків можна розглядати визначені ст. 22 МК України підстави відповідалності за порушення порядку надання інформації. За проступки дисциплінарного характеру на державного службовця може бути накладено такі стягнення: зауваження, догану, попередження про неповну службову відповідність, звільнення з посади державної служби (ст. 66). При цьому необхідно пам'ятати, що за кожний дисциплінарний проступок до державного службовця може бути застосовано лише одне дисциплінарне стягнення [22];

2) *цивільно-правову*, зміст котрої полягає в тому, що посадова особа органу державної влади, що здійснює ДМС, яка порушила «інформаційні» права громадянина, в результаті чого громадянину було завдано матеріальних збитків або моральної шкоди, зобов'язана відшкодувати їх у повному обсязі, а також упушено вигоду в розмірі, не меншому, ніж доходи, одержані у зв'язку із порушенням прав особою, яка ці права порушила (ст.ст. 22, 23 Цивільного кодексу України) [17];

3) *адміністративну*, що настає відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення (ст. 212³) [23] та Закону України «Про доступ до публічної інформації» [24] у вигляді накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, ненадання відповіді на запит на інформацію, ненадання інформації, неправомірну відмова у наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання недостовірної інформації [23]; а також відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення (ст. 212³) [23] та Закону України «Про звернення громадян» [19] у вигляді накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за незаконну відмову у прийнятті та розгляді звернення. У разі повторного вчинення названих вище правопорушень державними службовцями органів державної влади, що здійснюють державну митну справу, адміністративна відповідальність полягає в накладенні штрафу від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або залучення до громадських робіт на строк від двадцяти до тридцяти годин [23];

4) *кримінальну*, котра настає, згідно зі ст. 330 Кримінального кодексу України, за «передачу або збирання з метою передачі іноземним підприємствам, установам, організаціям або їх представникам відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану ... особою, якій ці відомості були довірені або стали відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків, за відсутності ознак державної зради або шпигунства» [25]. Стягнення у цьому разі полягають у обмеженні волі на строк до трьох років або позбавленні волі на строк від двох до п'яти років, із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого. У разі

вчинення зазначених вище дій із корисливих мотивів, повторно, за попередньою змовою групою осіб або якщо їх вчинення призвело до тяжких наслідків для інтересів держави, покарання полягає в позбавленні волі на строк від чотирьох до восьми років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років [25].

Отже, можна констатувати, що МК України, визначаючи загальні підходи до реалізації «інформаційних» прав громадян шляхом їх інформування з питань ДМС та щодо законодавства у цій сфері, цілком корелює із положеннями окремих міжнародних нормативно-правових актів, із конституційними постулатами, а також із нормами інших, за допомогою котрих регулюються суспільно-правові відносини в немитній сфері, вітчизняних кодифікованих актів. Такі спостереження дають підстави припустити, що, по-перше, український законодавець практично цілком врахував міжнародні засади нормативно-правового регулювання питань інформування громадян з питань ДМС та дотримання МП, а по-друге, що механізм інформування громадян у митній сфері функціонує на межі різних галузей права — міжнародного, конституційного, цивільного, адміністративного, кримінального.

Поряд із тим неможливо не помітити, що МК України не містить порядку інформування громадян органами державної влади, що здійснюють ДМС, з питань митної справи та щодо законодавства в цій сфері. Поглиблює проблему й те, що вітчизняне правове поле сьогодні не оперує підзаконними нормативно-правовими актами, котрі б розкривали порядок інформування громадян органами державної влади, що здійснюють ДМС. Тому державні службовці органів, що здійснюють ДМС в Україні, реалізуючи інформаційні відносини типу «орган державної влади — громадянин», послуговуються постулатами Закону України «Про звернення громадян». Цей Закон визначає вимоги до звернень, що подаються до органів державної влади громадянами, встановлює індикатори прийняття до їх розгляду (ст. 5), процесуальні норми розгляду звернень громадян (ст. 20), а також специфіку розгляду звернень окремих категорій громадян [19].

У той же час, як засвідчує практика, інформування громадян з питань ДМС та законодавства в цій сфері може відбуватися шляхом надання інформації: на інформаційних стендах відповідного органу державної влади, що здійснює ДМС; у інформаційних та методичних матеріалах, підготовлених та виданих такими органами; за «гарячою» лінією тощо. Сьогодні ж не існує нормативно-правових актів, котрі б визначали систему, механізм, процесуальність таких видів інформування тощо. Консультування ж як специфічна складова інформаційних відносин типу «орган державної влади — громадянин» взагалі практично не застосовується. Такий стан речей, безперечно, призводить до зростання кількісних та якісних показників порушень митних правил громадянами, які перетинають митний кордон України в обох напрямках.

На наше переконання, описану вище ситуацію щодо порядку інформування та консультування громадян органами державної влади, котрі здійснюють ДМС, можна було б дещо нівелювати за умови, що управлінська послуга інформування та консультування громадян із питань здійснення ДМС та митного законодавства була би визнана на нормативно-правовому рівні еквівалентом адміністративної послуги. Гіпотетично, таке прирівняння є цілком можливим, якщо взяти до уваги, що Закон України «Про адміністративні послуги» від 6 вересня 2012 р. № 5203–VI визначає *адміністративну послугу* як результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи [26]. Під наведене дефініціювання цілком підпадає і розуміння *інформування й консультування громадян*.

Крім того, ст. 6 вказаного Закону, визначаючи перелік зобов'язань суб'єктів надання адміністративних послуг [26], фактично визначає можливі шляхи інформування й консультування громадян органами державної влади, що здійснюють ДМС. Іще одним аргументом на користь того, що інформування та консультування громадян може бути кваліфіковане як адміністративна послуга, є ст. 19 Закону України «Про адміністративні послуги», згідно з котрою адміністратори несуть ті ж види відповідальності, що і посадові особи органів державної влади, які здійснюють ДМС в Україні, за порушення вимог законодавства у сфері інформаційних відносин.

Варто наголосити, що прирівняння послуги інформування та консультування громадян органами державної влади, що здійснюють ДМС, з питань митної справи та митного законодавства до адміністративної послуги забезпечило б можливість запровадити у практику діяльності досліджуваних органів державної влади ведення інформаційних та технологічних карток наданої послуги (ст. 8), на основі котрих, власне, й визначається порядок надання адміністративної послуги [26], тобто забезпечити визначення чіткого порядку (алгоритму) інформування та консультування громадян органами державної влади, що здійснюють державну митну справу.

Список використаних джерел

1. Серих О. В. Боротьба з контрабандою та порушенням митних правил. Митна безпека. 2014. № 2. С. 95–101.
2. Бережнюк І. Г. Генетико-прогностичний зріз системи управління митною справою в Україні // Вісник Академії митної справи України. 2009. № 1. С. 69–80 / Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <https://goo.gl/zomhF3>.
3. Несторишин І. В., Бережнюк І. Г. Проблеми забезпечення балансу між митним контролем та спрощенням процедур міжнародної торгівлі // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. Вип. 29. Кіровоград, 2016. С. 46–53.
4. Вакульчик О. М. Концептуальні засади діяльності митних органів з постмитних перевірок суб'єктів ЗЕД // Вісник Академії митної справи

- України. 2009. № 2 / Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <https://goo.gl/xNdri2>.
5. Вакульчик О. М., Сисолятина І. Г. Роль митного пост аудиту в побудові профілю ризику // Вісник Академії митної справи України. 2011. № 2 (46). URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2011_2\(46\)_2.pdf](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2011_2(46)_2.pdf).
 6. Пашко П. В. Щодо термінів «митна політика» та «митна справа» // Вісник Академії митної справи України. 2012. № 2 / Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <https://goo.gl/ZMJw9y>.
 7. Туржанський В. А. Характеристика митних процедур в розрізі етапів пост митного аудиту // Наука і життя: сучасні тенденції (29-31.05.2014 р.), Економіка [Наукові конференції — int-konf.org]. URL : <https://goo.gl/fG34Q9>.
 8. Туржанський В. А. Спрощення митних процедур відповідно до рамкових стандартів ВМО // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. Вип. 25. Кіровоград, 2014. С. 230–237.
 9. Фрадинський О. А. Історичні, організаційні та правові аспекти діяльності митної служби Республіки Таджикистан // Вісник Хмельницького національного університету, 2014. Том 2, № 3. С. 239–244.
 10. Ченцов В. В. Особливості державного управління митною службою Великобританії // Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Серія: Державне управління. 2008. Вип. 1, № 2. С. 167–172.
 11. Ченцов В. В. Досвід модернізації митної служби США та можливості його імплементації в Україні // Публічне адміністрування: теорія та практика. 2009. Вип. 1 / Дніпропетровський регіональний інституту державного управління НАДУ при Президентові України. URL : <https://goo.gl/B9qWrv>.
 12. Міжнародний пакт ООН про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/x0VTSr>.
 13. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657–XII / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/ht1D7a>.
 14. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/MAIf7>.
 15. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96–ВР / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/A1BmgG>.
 16. Рішення Конституційного Суду України від 20.01.2012 р. у справі № 2–рп/2012 за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/Wh35z3>.
 17. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435–IV / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/tEg8Jb>.
 18. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495–VI / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/NvWamb>.
 19. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96–ВР / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/h4UMpS>.

20. Про затвердження типового порядку організації роботи та взаємодії між структурними підрозділами органів Державної фіскальної служби при розгляді запитів на отримання публічної інформації : наказ Міністерства фінансів України від 20.11.2014 р. № 1154 / Державна фіскальна служба України. URL : <https://goo.gl/8tFB3C>.
21. Про перелік відомостей, які містять службову інформацію в органах ДФС : наказ Державної фіскальної служби України 28.08.2014 р. № 88 / Державна фіскальна служба України. URL : <https://goo.gl/aqwU78>.
22. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/sZ4h8v>.
23. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/DFT1vD>.
24. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/5luljl>.
25. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/Ln0FXy>.
26. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/DTm6Ry>.

Надійшла до редакції 09.06.2017

Молдован Э. С. Нормативно-правовое обеспечение государственного управления информированием и консультированием граждан по вопросам государственного таможенного дела и таможенных правил

Сделана попытка раскрыть вопросы нормативно-правового обеспечения государственного управления информированием и консультированием граждан по вопросам государственной таможенного дела и таможенных правил. С применением элементов компаративистского анализа исследованы отдельные международные и отечественные законодательные акты в исследуемой сфере. Сделан вывод о том, что украинское законодательное и нормативно-правовое обеспечение государственного управления информированием и консультированием граждан по вопросам государственного таможенного дела и таможенных правил вполне коррелируется с международным законодательством. Сформулировано умозаключение об иерархическом соответствии конституционных норм, положений кодифицированных законодательных актов, отдельных законов Украины и нормативно-правовых актов, с помощью которых осуществляется регулирование исследуемой сферы. Вместе с тем выявлен ряд проблемных вопросов нормативно-правового характера, препятствующих эффективному информированию и консультированию граждан по вопросам государственного таможенного дела и таможенных правил органами государственной власти, которые осуществляют государственное таможенное дело. Предложено отдельные пути решения данных проблем. В частности, внимание сосредоточено на возможности приравнивания управленческой услуги информирования граждан органами государственной власти, которые осуществляют государственное таможенное дело, к административной услуге. В пользу такого решения приведен ряд аргументов относительно сущностного сходства обоих видов

услуг, видов ответственности, которые несут субъекты предоставления таких услуг и тому подобное. Приведены преимущества, которые обеспечит нормативно-правовое закрепление за управленческой услугой информирования граждан статуса административной услуги. Упор сделан на том, что приравнивание услуги информирования и консультирования граждан по вопросам государственного таможенного дела и таможенных правил к административной услуге обеспечит возможность использования регистрационных карточек, которые содержат детальный алгоритм предоставления государственной услуги, что позволит определить алгоритм информирования и консультирования граждан.

Ключевые слова: государственное таможенное дело, таможенные правила, информирование и консультирование граждан, нормативно-правовое обеспечение, административная услуга.

Moldovan, E. S. Regulatory and Legal Providing of Public Administration of Informing and Advising of Citizens on Issues of Public Customs Affair and Customs Rules

The trying of opening the issues of regulatory and legal providing of Public Administration of informing and advising of citizens on issues of Public Customs Affair and Customs Rules is made in the article. Particular international and native legislative acts related to the field of researching are investigated with using of elements of comparative analysis. It was concluded, that the Ukrainian regulatory and legal providing of Public Administration of informing and advising of citizens on issues of Public Customs Affair and Customs Rules is related to statements of international laws. Deduction regarding hierarchy of Constitutional articles, Codes, separate Laws and regulatory acts of Ukraine by the help of which regulation of researched field is executed, is made. At the same moment, the number of problems with law and regulatory features, which prevent the effective informing and advising of citizens on issues of Public Customs Affair and Customs Rules by State Authorities, which execute State Customs Affair, is detected. Separate ways of solving these problems are proposed. Particularly the attention is paid on possibility to make equal the management service of informing and advising of citizens on issues of Public Customs Affair and Customs Rules by State Authorities, which execute State Customs Affair, and administrative service. To improve such decision the number of arguments is proposed. These arguments are related to essence similarity of both services, sorts of responsibilities of subjects of these services etc. Advantages of legislative or normative adopting of administrative service status to service of informing and advising of citizens are showed. It is emphasized, that the equated of service of informing and advising of citizens on issues of Public Customs Affair and Customs Rules to administrative service provides possibility to use registration cards which include algorithm of providing of administrative service. It gives possibility to define algorithm of informing and advising of citizens.

Keywords: State Customs Affair, customs regulations, informing and advising, regulatory support, administrative services.

